

Bičakčić i Čović: mutni poslovi oko dodjele stanova

Podizanjem optužnice protiv bivšeg premijera Edhema Bičakčića i njegovog nekadašnjeg zamjenika Dragana Čovića potvrđeno je da su se visoki zvaničnici Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH) udružili kako bi novcem poreskih obveznika riješili 'stambeno pitanje' svojih kolega i političkih saveznika.

Osim Nedžada Brankovića, protiv kojega je podignuta optužnica u vezi sa kupovinom stana na Ciglanama koji je plaćen certifikatima tržišne vrijednosti oko 900 KM, u optužnici se navode brojna druga imena osoba kojima je dvojac omogućio pribavljanje koristi.

Prema navodima optužnice Bičakčić i Čović su mimo propisane procedure i bez znanja Vlade odobrili izdvajanje 7,8 miliona KM budžetskih sredstava za kupovinu ili renoviranje 64 kuće ili stana za djelatnike u tijelima vlasti FBiH. Istragom je utvrđeno da su stanovi dodjeljivani bez prethodno utvrđenih kriterija.

Bičakčić je u svojim medijskim istupima izjavio da će uputiti prigovor na optužnicu, te da je stambena politika Vlade FBiH bila vođena u skladu sa zakonom. Čović je pak izjavio da optužnica nije pravedna, te da on nikad u životu nije prekršio niti jedan zakon. Bičakčić nije odgovarao na pozive novinara Centra za istraživačko novinarstvo (CIN) iz Sarajeva.

Penzionisanom generalu Sakibu Mahmuljinu dodijeljena je kuća sa dvorištem u ulici Mehmeda Handžića br. 31 čime mu je omogućeno pribavljanje koristi u iznosu od 265.146 KM. (Foto CIN)

Tužitelji u optužnici navode da ministarstva nisu imala uvid u način dodjele sredstava, već su Bičakčić i Čović odluke

donosili samoinicijativno. U nekim slučajevima, dvojac je kupovao privatne stanove i kuće koje su potom dodjeljivali svojim političkim saveznicima. U optužnici se navodi da su u dva slučaja sklapani ugovori o udruživanju sredstava za izgradnju stana, dok su u dva slučaja sklapani ugovori o kupoprodaji nadograđenog stana.

Skupi, privatni stanovi plaćani novcem poreskih obveznika su davani na korištenje osobama koji su ih potom otkupljivali plaćajući cijenu bezvrijednim certifikatima. Magazin Start je još u septembru 2007. godine objavio priču Centra za istraživačko novinarstvo (CIN) iz Sarajeva u kojoj je detaljno objašnjeno kako je kupljen stan za Brankovića. Priča je kasnije izazvala snažnu osudu javnosti.

Prema optužnici, Branković nije jedini koji je na ovaj način došao do stana. Stanovi su kupovani i Atifu Dudakoviću i Sakibu Mahmuljinu umirovljenim generalima Armije BiH, Boži Ljubiću, tadašnjem ministru zdravstva FBiH, a sadašnjem ministru komunikacija i prometa BiH, Valeriji Galić, potpredsjednici Ustavnog suda BiH, Mehmedu Alijagiću, tadašnjem zamjeniku ministra finansija FBiH, Seni Uzunović, tužiocu Tužilaštva BiH, Nikoli Antunoviću, tadašnjem ministru bez portfelja, te Adnanu Bešlagiću, tadašnjem sekretaru Vlade FBiH, a danas sekretaru Zakonodavno-pravne komisije Predstavničkog doma Parlamenta FBiH.

Izuzev Brankovića, optužnica nije podignuta niti protiv jedne druge osobe koja je bila korisnik sredstava iz budžeta FBiH. Optužnica protiv Bičakčića i Čovića je potvrđena u četvrtak na Sudu BiH, dok je optužnica protiv Bičakčića i Brankovića potvrđena dan kasnije na Kantonalnom sudu u Sarajevu.

Različiti iznosi pribavljene koristi

Prema navodima optužnice, iznos pribavljene koristi kroz kupovinu, adaptaciju ili izgradnju stanova kretao se od 265,146 KM koliko je omogućeno Mahmuljinu, pa do simboličnog

iznosa od 5,101 KM koji je ostvarilo lice NN.

Azri Alkalaj, nekadašnjoj direktorici Službe za zajedničke poslove organa i tijela Vlade FBiH dodijeljen je stan u ulici Husrefa Redžića br. 1, čime joj je omogućeno pribavljanje koristi u iznosu od 52.848 KM. (Foto CIN)

Prilikom dodjele spomenutih stanova, prisutna su bila i raskidanja ugovora o korištenju stana sa dotadašnjim nosiocima stanarskog prava. Primjer toga je Azra Alkalaj, supruga ministra vanjskih poslova BiH Svena Alkalaja i tadašnja direktorica Službe za zajedničke poslove organa i tijela Vlade FBiH. Azra Alkalaj je zastupala Vladu FBiH u kupovini stana za Brankovića.

Sud BiH je potvrdio optužnicu u kojoj se navodi da su budžetska sredstva davana za kupovinu ili renoviranje stanova djelatnika zakonodavne, izvršne i sudske vlasti FBiH. Suprotno zakonu, Bičakčićeve i Čovićeve odluke nikada nisu bile predmet rasprava na sjednicama Vlade, niti ih je Vlada izglasala, navodi se u optužnici.

Godinama se šušalo o tome kako je Branković došao do stana. No, u javnosti se o tome počelo raspravljati tek kada je CIN u septembru 2007. godine objavio dokumentaciju iz koje se dijelom vidi kako je posao sklopljen.

Gnjev javnosti se nakupljao mjesecima. A onda je jednog jutra na zidu ulaza u kojem Branković živi osvanuo grafit. Branković je pozvao policiju. Izjavio je da je uznemiren, a njegova porodica uplašena. Njegova reakcija izazvala je reakciju velikog broj građana koji su tvrdili da su baš oni kreatori grafita.

Slijedeća akcija neformalne grupe građana bilo je postavljanje džambo plakata kojima su ismijali način kako je Branković došao do stana u elitnom sarajevskom naselju za male pare. Bilbordi na kojima su postavljeni plakati nedugo potom su

skinuti jer su, prema riječima nadležnih, bili postavljeni na nedozvoljenim mjestima.

I dok je rastao bijes javnosti, tužioci su se dali na posao.

Počeli su istraživati ono što danas nazivaju sveobuhvatnim planom pomoći desetinama zvaničnika. Istražitelji su utvrdili da su Bičakčić i Čović donijeli dvije odluke kojima se odobrava izdvajanje sredstava.

Potom su, navodi se u optužnici, potpisivali odluke kojima se nalaže isplaćivanje određenih iznosa. Prema izjavama svjedoka prvobitne odluke nikad nisu bile predmetom rasprave na sjednicama Vlade, niti su članovi vlade imali priliku da se o njima izjasne. Poslovnikom o radu Vlade je određeno da se odluke donose većinom glasova prisutnih članova.

Po osnovu adaptacije stana u ulici Jovana Bijelića br. 7/II Fuadu Kasumoviću, zamjeniku ministra finansija i trezora BiH omogućeno je pribavljanje koristi u iznosu od 65.497 KM. (Foto CIN)

Prva odluka je donesena u januaru 1999. godine na iznos od 3,2 miliona KM. Druga je donesena u januaru 2000. godine na iznos 4,6 miliona KM.

U toku istrage Tužilaštvo BiH je došlo u posjed samo kopija spomenutih odluka, dok njihovi originali nisu pronađeni nigdje u institucijama. Bičakčić je istražiteljima potvrdio postojanje tih odluka, te da ih je on kao premijer potpisao.

U optužnici se navodi da su Bičakčić i Čović pokušali prikriti postojanje tih odluka.

Tužioc predlaže povrat sredstava

‘Činjenica da nikada nisu pronađeni originali ovih odluka ... nedvojbeno ukazuje da su nakon donošenja i potpisivanja navedenih odluka, te nakon njihove provedbe, odnosno izvršenja

plaćanja po istim, optuženi ili lica po njihovom nalogu navedene odluke su uništili', stoji u optužnici.

Na kraju optužnice tužilac Peter Korneck predlaže da se osumnjičeni Bičakčić i Čavić obavežu na isplatu iznosa od 3.671.398,76 KM što predstavlja iznos za koji su oštećeni poreski obveznici.

U optužnici se navodi da je, zahvaljujući Bičakčićevim i Čovićevim odlukama, korist pribavilo 65 osoba. Među njima je i umirovljeni general Armije BiH Mahmuljin, kojemu je, prema navodima optužnice, omogućeno pribavljanje koristi u iznosu od 265.146 KM za kupovinu kuće sa dvorištem u Sarajevu.

Nakon generala Mahmuljina, pribavljane koristi u iznosu od 245.703 KM je omogućeno i aktualnom premijeru Brankoviću. Premijer Branković je u razgovoru za CIN tada izjavio da je sve urađeno 'po zakonu'. Sa njegovom izjavom se ne slaže Kantonalno tužilaštvo Kantona Sarajevo.

Značajna suma za kupovinu kuće izdvojena je za još jednog umirovljenog generala Armije BiH. Dudakoviću je tako omogućeno pribavljanje koristi u iznosu od 186.142 KM.

Enveru Kresi, nekadašnjem direktoru Elektroprivrede BiH omogućeno je pribavljanje koristi u iznos od 165.553 KM kupovinom nadzidanog stana u Sarajevu. Osim kupovine stana, Vlade FBiH se obavezala i na plaćanje stubišta i fasade.

Halid Genjac, poslanik u Parlamentarnoj skupštini BiH ostvario je korist u iznosu od 44.400 KM po osnovu sanacije stana u ulici Alekse Šantića br. 2/II. (Foto CIN)

Kreso kaže da u tom periodu nije imao riješeno stambeno pitanje, te da je njemu i njegovoj porodici Vlada FBiH sukladno zakonu omogućila nadogradnju stana na već postojećoj zgradi.

'Ja nigdje na teritoriji BiH nisam imao ni kući ni stan tada. Konsultovao sam se sa advokatima i sve je urađeno u skladu sa zakonom', kaže Kreso.

Kupovinom stana u Sarajevu Bičakčić i Čović su omogućili ministra prometa i komunikacija BiH Ljubiću pribavljanje koristi u iznosu od 187.949 KM. Ivi Andriću Lužanskom, nekadašnjem zastupniku u parlamentu FBiH omogućeno je pribavljanje koristi u iznosu 109.214 KM kupovinom stana u Tuzli.

Amoru Maševiću, direktoru Instituta za traženje nestalih BiH također je omogućena korist u iznosu 57.731 KM.

Mašović je u razgovoru za CIN izjavio da je on od Vlade, odnosno od njene nadležne komisije, tražio tačan iznos od 57.731 KM jer mu je upravo toliko novca nedostajalo za kupovinu stana od Kantona Sarajevo. Prema njegovim riječima, suma koju je dobio pokrila je trećinu vrijednosti stana koji je kupio.

U tom periodu Mašović je radio u Komisiji za traženje nestalih FBiH, ali i kao zastupnik u Parlamentu Federacije BiH. On također kaže da u tom periodu nije imao riješeno stambeno pitanje. Kaže da mu novac nikad nije predat u kešu, već da je uplaćen na račun Kantona Sarajevo od kojeg je stan i kupio.

'Ja sad pravo da vam kažem ne znam kako je to Vlada radila, koje su tu bile procedure Komisiji za traženje nestalih FBiH, da li su se ispoštovale ili ne. Ja zaista ne znam', kaže Mašović.

Bičakčić i Čović su optuženi po članu 358, stav 3, Zakona o krivičnom postupku FBiH. Minimalna kazna zatvora za krivično djelo prekoračenje službenih ovlasti iznosi tri godine.